

สรุปสาระสำคัญ

พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๒๘ ส่งผลให้รัฐบาลต้องใช้นโยบายเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนเกี่ยวกับสตรีให้สอดคล้องกับแนวทางตามอนุสัญญาดังกล่าว รวมถึงต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ เพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (ชื่อในขณะนั้น) จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. .... ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. .... และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วเสร็จ โดยเปลี่ยนชื่อเป็น “ร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ....” และเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ... ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว และร่างพระราชบัญญัตินี้ต้องตกไป เนื่องจากการยุบสภาผู้แทนราษฎรใน ๒ สมัยรัฐบาล

เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ คณะรัฐมนตรี โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณา ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และมีมติเห็นสมควรประกาศร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ประกาศให้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นกฎหมายในราชกิจจานุเบกษา และจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ตรงกับวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๘

เหตุผลของกฎหมาย

ปัจจุบันไม่มีมาตรการป้องกันการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศที่ชัดเจนส่งผลให้บุคคลซึ่งถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศไม่ได้รับความคุ้มครองและไม่ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควร จึงกำหนดมาตรการการคุ้มครองผู้ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนสากลตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘

สาระสำคัญ

พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นกฎหมายทางเลือก จึงเป็นเรื่องที่รัฐให้การคุ้มครองในลักษณะของการให้สิทธิ จึงเป็นกฎหมายที่ “เปิดโอกาส” ให้บุคคลได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมตามหลักของกฎหมาย ทั้งนี้ หากบุคคลไม่ประสงค์ใช้ตามกฎหมายฉบับนี้ก็ย่อมกระทำได้ และสิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิเฉพาะตัวไม่อาจโอนกันได้และไม่ตกทอดทางมรดก บุคคลอื่นย่อมไม่อาจใช้สิทธิตามกฎหมายฉบับนี้แทนได้ เว้นแต่กรณีและผู้เสียหาย

เป็นผู้เยาว์ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนไร้ความสามารถ หรือในกรณีและผู้เสียหายไม่สามารถยื่นคำขอรับการชดเชยและเยียวยาด้วยตนเองได้

๒. กำหนดมาตรการคุ้มครองผู้ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนสากลตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี และได้กำหนดค่านิยม “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ” ให้ชัดเจน

๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ (คณะกรรมการ วลพ.) ไว้เป็นการเฉพาะ ที่มีความ “เป็นอิสระ” และ “เป็นกลาง” ในการดำเนินการและรับผิดชอบดูแล และมีขั้นตอนของการเข้าสู่กระบวนการที่ชัดเจน โดยกำหนดให้กรรมการมีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาและวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และคำสั่งของกรรมการมีแรงบังคับทางกฎหมาย

๔. จัดตั้งกองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศตามพระราชบัญญัตินี้
